

NARATIVE

BcA. Tereza Mašlaňová

Diplomová práce
2012 / 2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav designu oděvu a obuvi
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Tereza Mašlaňová**
Osobní číslo: **K11161**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Plus- minus**

Zásady pro vypracování:

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů, cca 8–12 modelů.

Technická a teoretická příprava projektu, sběr potřebných informací, vyhotovení práce dle zadaných parametrů.

Celou práci také odevzdat na CD v elektronické podobě.

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, vlastní závěry.

Rozsah práce:

Výtvarné řešení designu oděvu ve variantách, finální řešení, výběr materiálu, stříhové řešení, realizace vybraných oděvů, výtvarná dokumentace, vše formát A4. Odevzdejte ve 3 stejnopisech v pevné vazbě.

Rozsah diplomové práce: viz zásady pro vypracování

Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

1. BRAND, Jan, José TEUNISSEN, Catelijne de MUIJNCK a Jos ARTS. Fashion and imagination:

about clothes and art. Arnhem: ArtEZ Press, c2009, 413 s. ISBN 978-90-8910-140-2.

2. MCASSEY, Jacqueline a Clare BUCKLEY. Styling: [v creating a style, fashion or image]. Lausanne:

AVA Academia, c2011, 199 s. ISBN 978-2-940411-39-9.

3. DAVIES, Hywel. Modern menswear. London: Laurence King, 2008, 208 s. ISBN 978-1-85669-540-4.

Vedoucí diplomové práce: MgA. Mária Štraneková, ArtD.
Ústav designu oděvu a obuvi

Datum zadání diplomové práce: 10. prosince 2012

Termín odevzdání diplomové práce: 17. května 2013

Ve Zlíně dne 12. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 16. 5. 2013

TEREZA MAŠLAŇOVA
Mašlaňova
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Oděv je skrytým světem osobních zážitků, emocí i příběhů. Úvodní kapitola teoretické části pojednává o problematice fast a slow fashion, která objasňuje rychlou módu i současný trend zpomalování módy a převládající tendenci se navracet k věcem, které jsou nadčasové a kvalitní i těm, které mají historii a přidanou hodnotu v podobě emocí. V další části se tak zabývám výzkumem vztahu člověka ke svému oděvu a oděvem obecně jako paměťovým médiem. Tato část je podpořena příkladem umělců- vypravěčů, kteří ve svých pracích využívají emocionální složku oděvu. Praktická část je o konkrétním příběhu mých prarodičů, který se váže k jejich životu a je propojen s oděvem. Celý příběh ilustruji pomocí závěrečné kolekce.

Klíčová slova: fast fashion, slow fashion, příběh, oděv, emoce, vztah

ABSTRACT

Clothing is a concealed world of personal experiences, emotions and untold stories. The introductory chapter of the theoretical part discusses problems of fast and slow fashion. It also explains fast fashion and current trends of slowing down fashion and prevailing tendency of returning to the motives that are timeless and also those with a strong history and a value added in the form of emotions. Therefore, the next part focuses on analysis of one's relationship with their clothing and clothing as a memory medium. This part is supported by examples of narrative artists, who use an emotional component of clothing in their work. Practical part focuses on the story of my grandparents, which closely interlinks their life and clothing. The complete story is illustrated by the final clothing collection.

Keywords: fast fashion, slow fashion, story, clothes, emotion, relationship

Děkuji vedoucí ateliéru Mgr.art Márii Štranekové, Art.D za odborné vedení v průběhu tvoření mé diplomové práce, své rodině a příteli za podporu ve chvílích zaváhání, svým spolužačkám za jejich pomoc a povzbuzení a v neposlední řadě děkuji svým prarodičům za inspiraci pro mou závěrečnou práci.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 FAST & SLOW FASHION	10
1.1 FAST FASHION A JEJÍ ZPOMALOVÁNÍ.....	10
1.2 POHLED DO BUDOUCNOSTI	13
1.3 MÓDA, KTERÁ VYDRŽÍ	15
2 VZTAH K ODĚVU	17
2.1 OSOBNÍ PŘÍBĚHY	17
3 VYPRAVĚČI	21
3.1 LOUISE BOURGEOIS.....	21
3.2 CHRISTIAN BOLTANSKI	24
3.3 OGILVY STOCKHOLM	27
3.4 OLIVIERO TOSCANI	29
3.5 MAISON MARTIN MARGIELA	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 NARATIVE	33
4.1 PŘÍBĚH	33
4.2 FILOSOFIE KOLEKCE	34
4.3 SYSTÉM KOLEKCE	35
4.4 BAREVNOST, MATERIÁLY, STRUKTURA, FORMA	36
4.5 KRESBY.....	39
4.5.1 Seznámení	40
4.5.2 Začínající láska.....	43
4.5.3 Vztah	46
4.5.4 Společný sen.....	50
III PROJEKTOVÁ ČÁST	55
5 FOTODOKUMENTACE	56
ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
SEZNAM OBRÁZKŮ	67

ÚVOD

K mému tématu diplomové práce se váže dlouhý myšlenkový proces, který započal během zimního semestru 2011, který jsem strávila na studijní stáži na univerzitě v Nottinghamu v Anglii. Zde se mi otevřely dveře k současně diskutovaným problémům módního průmyslu a zároveň jsem vnímala tendence a názory lidí kolem mě. Konverzace se často nesly v duchu velkého tématu masové produkce a s ní spojenou „fast fashion“, která zapříčiňuje přespříliš rychlý koloběh věcí a tím jejich malou životnost a samozřejmě velké množství odpadu. Spousta publikací píše o tom, že je nutné změnit náš přístup k spotřebitelství a propaguje myšlenku tzv. „slow fashion“. Vedle trendu ekologického přístupu se v současnosti dostává do popředí i tendence navracet se ke kvalitním a nadčasovým kouskům.

Sledujeme návrat k ověřenému v nových kolekcích světových návrhářů a sami oprašujeme vintage věci z našich šatníků, které odolaly zubu času a jsou důkazem dlouhověkosti a kvality. Oděv se pomalu opět stává něčím jedinečným a ne jen hadrem z miliónů v přeplněných obchodních domech. Znovu je v našich životech několik let a ne jen měsíců. Oděv je součástí našeho života nebo alespoň jeho určité etapy a je svědkem našich konkrétních emocí a příběhů a my si k němu budujeme vztah.

Myšlenka, že každý máme ve skříni oděv, který v nás asociuje vzpomínky na konkrétní události a pocity mě naprosto nadchla a stala se pro mě velmi zajímavým tématem. Pozornost jsem začala soustředit na své nejbližší okolí- rodinu. Můj první „úlovek“ se stal inspirací pro mou diplomovou práci. V létě jsem na půdě mých prarodičů našla starý kožený kabát a babička s dědou mi vzápětí vyprávěli příběh, který se s ním pojí.

Praktická část je ideálním prostorem pro vyprávění tohoto příběhu, který ilustruji pomocí finální kolekce a zároveň odkazem a logickým vyústěním teoretické části, kde zkoumám z různých hledisek výše zmíněné téma.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FAST & SLOW FASHION

Fast a slow- rychlý a pomalý- to jsou dva protipóly, které velmi dobře vystihují dnešní společnost. Ačkoliv stále občas zajdeme k McDonalds na *fast food* nebo nakoupíme *fast fashion* např. v módním řetězci H&M, začínáme kupovat i bio potraviny a ohlížíme se po *sustainable fashion*¹. Žijeme v době, kdy je zřejmá snaha o změnu, ale stará pravidla ještě přetrvávají.

Fast fashion je obrovským tématem módního světa. Jejím záměrem je vyrábět rychle, účinně a levně. Obchody mění sortiment prakticky každý týden a mnoho oblečení tak stráví jen omezenou dobu v životě nositele. Móda je extrémně rychlá. To, co bylo včera největší módní novinkou, je dnes už „out“. Nízká cena je navíc předpokladem toho, že si můžeme dovolit nakupovat častěji a víc než kdy dříve. Naše skříně mají však také svou kapacitu a tak podle statistik vyhodí průměrný anglický zákazník třicet kilogramů oděvů a textilií ročně. Tento systém má alarmující negativní dopad na životní prostředí i na společnost, čímž se stává celá *fast fashion* celosvětově diskutovanou problematikou a v současné době je na ni pohlíženo spíše z negativního hlediska.

Abychom napravili důsledky, nebo ještě lépe, jim předcházeli, měníme pomalu náš přístup a návyky. Recyklace je dnes již samozřejmostí a trendem se stává nakupovat věci, které jsou vyráběny s ohledem na životní prostředí, například triko z organické bavlny. Aktuálně chce zákazník znát i podmínky výroby včetně etických otázek. Není ochoten platit za zboží vyráběné dětmi nebo lidmi, kteří jsou jen levnou pracovní silou. Kupovat oděvy z nekvalitních materiálů za pár korun, které mají nízkou životnost, se už také pomalu jeví jako zastaralý přístup. Novým požadavkům se tak začínají přizpůsobovat i velké módní řetězce.

1.1 Fast fashion a její zpomalování

Módní řetězec H&M, který považuji za typického představitele *fast fashion*, uvádí na trh speciální limitovanou řadu *H&M Conscious Collection*, která je založena na materiálech šetrných k životnímu prostředí. Je navíc spojená s akcí, kdy za tašku starého oblečení

¹ Překlad: Dlouhodobě udržitelná móda

dostane zákazník slevový kupón na nákup nového. Další pozitivní vývoj H&M slibují neskromné cíle vedoucí udržitelného vývoje Heleny Helmersson. V roce 2012 H&M zvýšilo využití organické bavlny o více než dvacet procent. Ačkoliv to prozatím činí pouze osm procent z celkového množství bavlny, které řetězec využívá, Helmersson chce do roku 2020 pokrýt celých sto procent. Svou pozornost zaměřuje i na správný výběr továren, kde se oblečení vyrábí. Záměrem je také nulové vypouštění nebezpečných chemikálií, sto procentní využití elektřiny z obnovitelných zdrojů energie nebo zlepšování podmínek pracovníků. Sama Helmersson věří, že lidé mění své hodnoty a upouští od krátkodobých trendů a vyhazování oblečení po jedné sezóně nošení.

Obr.1. Slevový kupón v H&M

Inspirativní je také řetězec Marks&Spencer, který si udržuje status kvality. Tato globální módní značka se snaží neustále zlepšovat veškeré podmínky související s jejich produkty. M&S vytvořila vlastní plán - *Plán A*- pro lepší budoucnost. Podtitulek zní *doing the right thing*². V plánu je zakomponováno pět oblastí zájmu: změna klimatu, odpad, obnovitelné suroviny, poctivé partnerství a zdraví. Na oficiálních webových stránkách stojí: „Plán A jsme spustili v lednu 2007, kdy jsme si stanovili sto závazků, které naplníme do pěti let. Nyní jsme jej rozšířili na 180 závazků, kterých dosáhneme do roku 2015

² Překlad: Dělat správnou věc

s konečným cílem stát se nejstálejším hlavním prodejcem na světě.“³ M&S podobně jako výše zmíněné H&M spustil také velkou kampaň vyzývající zákazníky, aby donesli do prodejen své staré oblečení. Na tomto projektu spolupracuje s mezinárodní charitativní organizací *Oxfam*.

The advertisement features a woman with blonde hair wearing a bright pink t-shirt. The t-shirt has the text "CHANGE THE WORLD SHWOP" printed in large, bold, yellow letters. In the top left corner, there is a green circular logo with a white figure and the text "OXFAM Ireland". To the right of the woman, there is a pink vertical panel containing text. At the bottom of the panel, there are social media icons for Facebook and Twitter, along with the website "marksandspencer.ie".

M&S is starting a fashion revolution. It's called shwopping.

We think that old clothes shouldn't just be thrown out, they should have a future.

So next time you pop in store to buy something new, drop an old item of clothing (even if it's not from M&S) into one of our Shwop Drops.

Then we'll work with Oxfam Ireland to resell, reuse or recycle it, and help support people living in poverty.

Our ultimate aim is to collect as many clothes as we sell and change the way we all shop forever.

Come on, let's go shwopping.

Only at
YOUR M&S

Find us on:
Facebook at www.facebook.com/MarksandSpencerIreland
Twitter @MandSireland

marksandspencer.ie

Selected ROI stores only. © Marks and Spencer (PL) Ltd.

Obr.2. Kampaň Marks&Spencer

³ *Plan A: doing the right thing*[online]. 2013 [cit. 2013- 05-07]. Dostupné z: <<http://plana.marksandspencer.com/about>>

1.2 Pohled do budoucnosti

V módním světě se prosazuje termín *Slow fashion*- pomalá móda a není to jen aktuální trend. Je to tendence a změna, které stále nabírá na obrátkách a je nanejvýš pravděpodobné, že zde bude i v budoucnu. Problematika zpomalování módy a dosažení její udržitelnosti z dlouhodobého hlediska je však velmi složitá. „Důraz na životní prostředí v celém životním cyklu se liší v závislosti na typu výrobku a systému použití a péče. Zatímco pro halenku z viskózy může být relativní dopad nejvyšší při výrobě materiálu, v případě běžného trika jsou dopady na životní prostředí největší ve fázi uživatele- zahrnující praní a sušení.“⁴

Koná se tedy mnoho výzkumů, projektů a workshopů, které se snaží ustálit módní systém z dlouhodobého hlediska, aby byl šetrný k životnímu prostředí, společnosti i ekonomické situaci.

Lifetimeproject je projektem, jehož členové jej definují jako „manifest, který je koncipován jako umocňující, smyslový zdroj inspirace, podporující volbu jiné než zdánlivě nejpohodlnější cesty prostřednictvím pokládání otázek, hledání odpovědí a překonávání omezení a nástrah na cestě životem. Je to pozvánka k mezigeneračnímu dialogu, prozření a radosti ze života v uvědomění, respektu a přijetí jedinečné části každého v této hře globální zodpovědnosti.“⁵ *Lifetimeproject* naznačuje celou řadu inspirativních strategií, které mohou koexistovat.

Velmi zajímavou je případová studie, která řeší obyčejné spodní prádlo. Jeho největší dopad na životní prostředí je v uživatelské fázi a to v důsledku častého praní. Na základě těchto poznatků projekt navrhoval vyrábět spodní prádlo z recyklovaných přírodních vláken, které by byly po jednom použití zlikvidovány a kompostovány.

Zcela jiný pohled pak nabízí další strategie *Lifetimeprojectu*, strategie *rent-a-top*⁶. Ukazuje, že změna systému módy nemusí jít jen cestou *slow fashion*. Jedná se o jakýsi pronájem topu, který, jak bylo zjištěno, mnoho lidí kupuje narychlo v pátek večer,

⁴ BLACK, S. *The Sustainable Fashion Handbook*. London: Thames & Hudson, 2012, ISBN 978-0-500-29056-9

⁵ Lifetimeproject [online]. 2008 [cit. 2013- 05- 06]. Dostupné z: <<http://www.thelifetimeproject.com/about.html>>

⁶ Překlad: Pronájem topu

aby mělo něco nového na večírek. Bohužel si tento kousek vezme uživatel na sebe pouze jednou či dvakrát a pak skončí na dně skříně. *Rent-a-top* navrhuje předplacené služby, kdy by si zákazník vybral top, vzal si ho jednou či dvakrát na sebe, poté vrátil do obchodu a dostal nový kus oblečení. Přínos pro životní prostředí by spočíval v hromadném praní, což by snížilo spotřebu energie. Také v oběhu by bylo méně produktů, které by přesto splňovaly požadavky zákazníků. Firma by tak poskytovala spíše služby než výrobek. Ačkoliv se tento scénář jeví jako dobré řešení pro ochranu životního prostředí, musíme brát v potaz zákazníka. Naše hodnoty by se musely hodně změnit, protože bychom se vzdávali jisté exkluzivity spojené s tím, že oděv je zcela nový. Pronajímali bychom si vlastně obnošené věci, což ne každý přijme. Vyžadovalo by to, aby zákazník byl schopen slevit z vlastních pocitů ve prospěch zlepšení životního prostředí.

Opět odlišným scénářem, jak nakládat s módou v budoucnosti, pochází z výzkumu pro *Lucky People Forecast*. Výzkumu se účastnili 32 zainteresovaných subjektů, např. návrháři, nákupčí, úředníci z životního prostředí nebo i studenti. Scénář *All the Clothes in the World*⁷ se inspiroval vývojem v hudebním průmyslu. Předpovídá, že budeme moci v módě využít stahování online souborů. Zatímco pro melodii slouží jako rozhraní různé MP3 přehrávače, v módě by takovou obdobou byla jednoduchá šedá tepláková souprava nebo oděv na způsob pyžama. Naším úkolem by jen bylo si vybrat šaty a „nahrát“ je do pyžamového outfitu. Uživatelé by mohli zakládat i „playlisty“. Móda by byla extrémně rychlá bez jakéhokoliv dopadu na životní prostředí. Těžko si však představit celou populaci, jak chodí v pyžamech s digitálním obrazem. Tento scénář, ačkoliv plný fantazie, by se dříve či později musel potýkat s otázkou exkluzivity vysoké módy, která by v tomto případě byla stejně dostupná jako masová móda. Z pohledu studentky designu oděvu musím také říci, že by se naprosto vytratilo veškeré řemeslo. Nebylo by ani nutné vyvíjet nové stříhy nebo materiály a módu by vlastně mohl vytvářet každý. I přes ujištění tohoto scénáře, že by se návrhářům vlastně žilo lépe, protože by nebyli nuceni tvořit víckrát do roka, ale spíše by žili z licencí ke stahování jejich designů a tvořili by podle vlastního tempa, se nezdá, že by se v současnosti návrháři k této variantě přikláněli.

Je tomu právě naopak. Móda má opět tendenci čerpat z minulosti a navracet se k ověřenému.

⁷ Překlad: Všechno oblečení na světě

1.3 Móda, která vydrží

Ke snaze provést změny v módním světě bezpochyby přispěla i ekonomická krize. Přestože oblečení dnes koupíme za pár korun, jeho životnost a stálost je tak nízká, že i těch pár korun jsou promrhané peníze. Lidé se cítí podvedeni a začínají přemýšlet, zda raději neinvestovat do kvalitnějších kousků, které vydrží několik let.

Módní návrhářka a ikona Vivienne Westwood se vždy aktivně zapojovala a propagovala myšlenku změny, která by vedla k lepší budoucnosti. Je známá provokativními hesly, které obrací pozornost na úbytek deštných pralesů nebo změny klimatu. Její zprávy jsou silné a daří se jí politizovat platformu módy. Nyní všechny vybízí, aby kupovali a spotřebovávali méně, a pokud chtějí kupovat, aby vybírali dobře a svědomitě. Říká: „Investujte do jedné krásných párů kalhot.“⁸

Vivienne Westwood tak vystihuje aktuální a velmi silnou tendenci, která je svým způsobem antimódou. Předpokládá totiž, že většina lidí investuje spíše do ověřených klasických kousků než do módního trendu či výstřelku, který sice může být kvalitní, ale další sezónu bude „out“. Na druhou stranu je možná právě tento přístup tím, co nazýváme pravou módou.

Tom Ford podporuje tuto myšlenku: „Myslím si, že se móda nemusí měnit každých pět minut. Byl bych rád, kdyby tady bylo oblečení, které můžete nosit dlouhá léta- deset, dvacet let a pak je předat své dceři...“⁹

John Rocha se přidává: „...šatník je jako domov. Dobré auto jako Mercedes nebo Volkswagen vydrží roky a s módou by to mělo být stejné. Je jednoduché vytvořit něco, co poutá naši pozornost, ale vytvořit něco, co vystihuje svou dobu a platí pak ještě dlouho, je opravdovou zkouškou. Design, který vydrží, je poctivější a pravdivější. Líbí se mi představa, že lidé budou nosit mé oblečení stále rok za rokem. Když navrhuji, dívám se

⁸ BLACK, S. *The Sustainable Fashion Handbook*. London: Thames & Hudson, 2012, ISBN 978-0-500-29056-9

⁹ BJÖRK, J. Tom Ford, Slowing Down Fashion. *Goodlifer* [online]. 13. 1. 2011 [cit. 2013-05-03]. Dostupné z: <<http://www.goodlifer.com/2011/01/tom-ford-slowng-down-fashion/>>

do minulosti a přemýšlím o budoucnosti a snažím se najít oblast, která je spojuje. Stojí za to uchovávat něco z minulosti; Nemusíme vše vyhazovat.“¹⁰

Pokud je oděv v našem šatníku a tedy i životě delší dobu, tvoříme si k němu nevyhnutelně emocionální vztah, hodnotu, která ve *fast fashion* neexistuje. Oděv přestává být anonymním produktem módního průmyslu a stává se pro nositele téměř talismanem.

¹⁰ BLACK, S. *The Sustainable Fashion Handbook*. London: Thames & Hudson, 2012, ISBN 978-0-500-29056-9

2 VZTAH K ODĚVU

„Oděv si oblékáme tak těsně na tělo a na své skutečné ‘já’, že pak máme sklon vytvořit si k němu silný citový vztah. Oděv je něco, co si oblékáme každý den; můžeme ho vnímat pocitově i fyzicky. I po letech si pamatujeme nepříjemný materiál oděvu, svírání příliš úzkého saka nebo jemné hedvábí noční košile. Dotek látky, otevření šatníku nebo vůně specifického parfému otevírá svět osobních vzpomínek, příběhů a intimních emocí. Jsme propojeni s oděvem. Důležité kousky oděvu jako jsou svatební šaty nebo večerní róby jsou věcmi, které si často ponecháme celý život. A když zemře blízký člověk, často uchováme jeho oděv jako relikvii.“¹¹

2.1 Osobní příběhy

Justine Pickardie ve své knize *My Mother's Wedding Dress* popisuje svůj vztah a lásku k matčiným svatebním šatům, které byly netradičně v černé barvě.

„Když mi bylo osmnáct, začala jsem tyto šaty nosit. Byly úzké, v délce ke kolenům. Myslela jsem na svou matku, jak v nich vypadala ve svůj svatební den.“¹²

Svatební šaty jsou výborným příkladem oděvu, ke kterému se vždy pojí vzpomínky a konkrétní příběh. Svatební den je velmi mimořádnou událostí v našich životech a je tedy opředen i silnými emocemi. Spousta nevěst si chce svatební šaty po svatbě ponechat, i když ví, že si je pravděpodobně již nikdy neoblékne. Svatební šaty se stávají vizuálním záznamem onoho významného dne. Jsou symbolem.

Dalším důvodem pro uschování šatů je často úmysl předat je spolu s jejich historií a příběhem další generaci. Tato tendence však byla častější v minulosti.

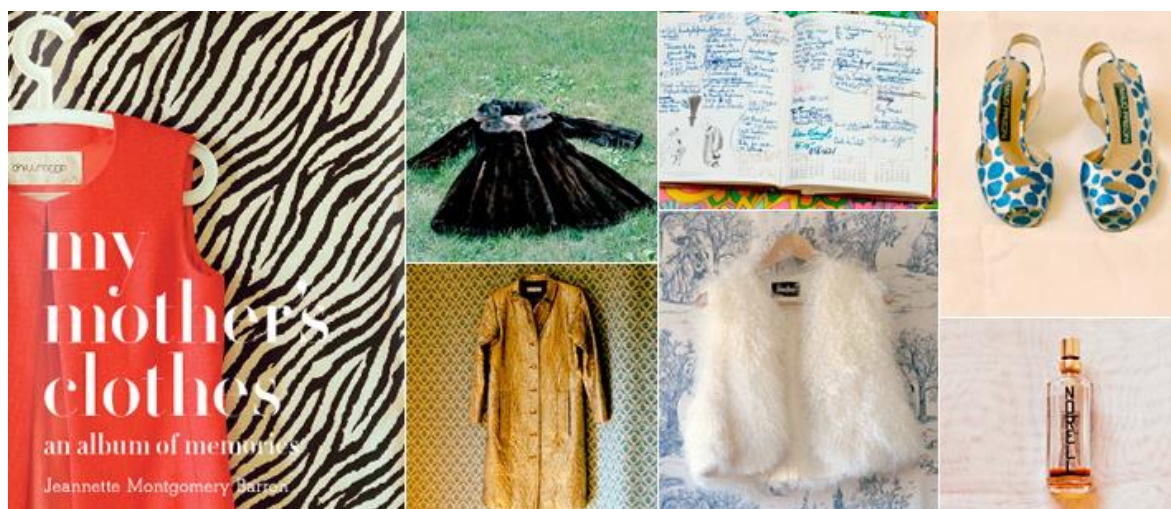
¹¹ BRAND, J., J. TEUNISSEN, C. de MUIJNCK a J. ARTS. *Fashion and imagination: about clothes and art*. Arnhem: ArtEZ Press, 2009, 413 s. ISBN 978-90-8910-140-2.

¹² PICARDIE, Justine. *My Mother's Wedding Dress: The Life and Afterlife*. New York: Bloomsbury Publishing, 2005. 256s. ISBN 978-1596911499

Oděvy mohou být připomínkou konkrétních událostí, ale i vzpomínkou na někoho blízkého, komu šaty patřily. Fotografka Jeannette Montgomery Baron pořizovala fotografie matčiného šatníku, skrze něž chtěla své matce, která v té době trpěla Alzheimerovou nemocí, připomenout její život a alespoň částečně obnovit její paměť. I v době, kdy si matka nepamatovala její jméno, vždy dokázala přesně říci, kdy a kam konkrétní oblečení nosila. Oděv se stal silným médiem pro oživení vzpomínek.

Když matka zesnula, staly se fotografie i samotné oděvy již vzpomínkou na ni. Jeanette M. Baron vytvořila z fotografií poutavou knihu, jakési memoáry, čímž vyjádřila svou hlubokou lásku ke své matce.

„Od chvíle, kdy odešla, občas usínám s jejím kožichem. Uklidňuje mě to. Přetrvávající vůně parfému mě přenáší zpátky do minulosti.“¹³

Obr.3. Ukázky oděvů z knihy My Mother's Clothes

¹³ BARRON, Jeannette Montgomery, James BAROON a Patrick KINMONTH. *My Mother's Clothes: An album of memories*. New York: Welcome Books, 2010. 112 s. ISBN 978-1599620770

Velmi emocionální pouto máme i k věcem, které dříve nosil někdo blízký. Pro Profesora Christophera Brewarda, ředitele Edinburgh College of Art, je tímto kouskem šátek po jeho otci. Ten ho koupil v 60. letech a nosil jej až do poloviny 70. let. Christopher Breward šátek svému otci „ukradl“ v 80. letech, kdy se konal velký návrat Mod stylu. Většina jeho vrstevníků tehdy nakupovala v second-handech nebo hledala zapomenuté kousky v šatníku svých rodičů. Na šátku je navíc vzor Paisley, který naprosto zapadal do tehdejšího stylu *New Romantic*. Hodil se také k jeho školní uniformě a později s ním prošel mnoha dalšími styly a hnutí. Přestože je šátek více než padesát let starý, uchoval si stále jasné barvy a kvalitu.

„Tento šátek má pro mě opravdu emocionální význam. Stále voní mým domovem a mým otcem. Kdybych ho ztratil, bylo by to, jako bych ztratil část mě samotného, část mé osobní a rodinné historie.“¹⁴

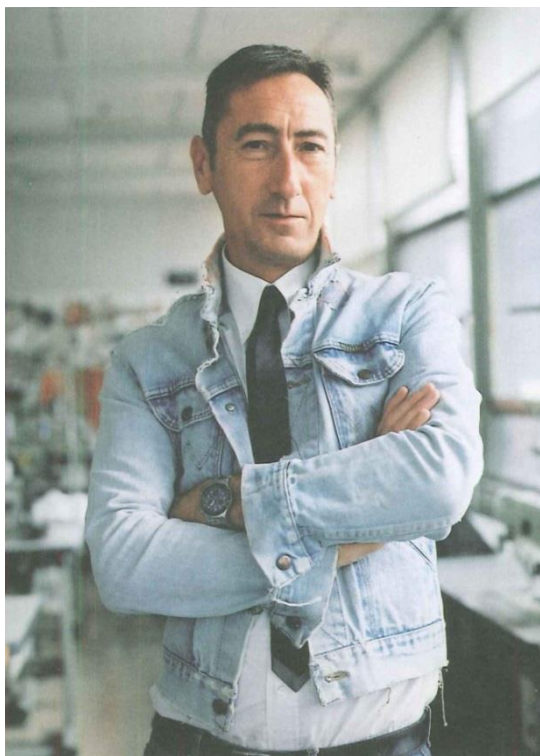

Obr.4. Chris Breward v šátku po svém otci

¹⁴ BLACK, S. *The Sustainable Fashion Handbook*. London: Thames & Hudson, 2012, ISBN 978-0-500-29056-9

Naše oblíbené kousky stárnou s námi. Dai Rees, vedoucí magisterského studia na oboru módní doplněk a obuv na London College of Fashion si svou džínovou bundu Wrangler koupil v roce 1981 asi za 50 pencí a nosí ji doteď. Tehdy ji objevil v second-handu v Jižním Walesu. Byl fanouškem kapely Genesis a sháněl džínovou bundu, která by nebyla volná a plandavá jako všechno oblečení osmdesátých let. V průběhu let získala bunda patinu, ale stále si zachovává rebelský vzhled. Při příležitosti své poslední kolekce jaro/léto 2012, která byla v neonových barvách, použil Dai Rees neonově růžovou nit i na prošití slabých a otřepených míst své oblíbené bundy, kterou si pak oblékl na přehlídku.

„Tato džínová bunda má v sobě mé DNA. Mohli by mě díky ní naklonovat. Zbláznil bych se, kdybych tuhle bundu ztratil, protože by to bylo jako ztratit přítele. Určité kousky oblečení jsou pro mě jako hudba: jsou spojeny s konkrétními vzpomínkami. Zpětně vystopuju každou trhlinu v téhle bundě. Oblečení se stává součástí vašeho života a denim je materiál, který stárne dobře.“¹⁵

Obr.5. Dai Rees ve své džínové bundě

¹⁵ BLACK, S. *The Sustainable Fashion Handbook*. London: Thames & Hudson, 2012, ISBN 978-0-500-29056-9

3 VYPRAVĚČI

Kapitola Vypravěči ukazuje na několika příkladech, jak je oděv silným narativním objektem. Je paměťovým nosičem a jeho výbornou schopnost nést příběhy a emoce využívá mnoho umělců.

3.1 Louise Bourgeois

Francouzská sochařka Louise Bourgeois (25. prosince 1911 v Paříži – 31. května 2010 v New Yorku) proslula hlavně díky svým instalacím, které jsou prosyceny emocemi z jejího osobního života. Ústředním tématem je konstruování jejich vlastních vzpomínek a to zejména z dětství. Objasňuje rozdílný vztah k matce a otci a zažitá traumata, jejichž zdrojem byly nevěry jejího otce a anglické vychovatelky.

Příběh:

„Až v době, kdy jí bylo sedmdesát jedna let a připravovala se na svou první retrospektivní výstavu v Muzeu Moderního Umění v New Yorku, řekla Bourgeois naplno svůj příběh raného života. Ve své autobiografické prezentaci Bourgeois odhalila svou podrobnou rodinnou historii a dětství, vracející se k traumatům při hledání vlastní identity v situaci milostného trojúhelníku- trpící matky, otcovy milenky Sadie, jež byla anglickou vychovatelky dětí. (...) Jak Bourgeois vzpomíná: „Sadie byla představena do rodiny jako učitelka Pierra a mne... a spala s mým otcem. O to horší bylo, že Sadie bydlela v našem domě. A zůstala tam deset let – formující roky mě a mojí sestry. Příběh Sadie je v mém životě téměř stejně důležitý jako příběh mé matky.“¹⁶

Důležitým materiálem pro zpracování příběhů a idejí byla pro Louise Bourgeois mimo jiné i tkanina, ke které měla blízký vztah již od dětství, kdy pomáhala rodičům v rodinné tkal-

¹⁶SABATINI, Federico. Louise Bourgeois: An Existentialist Act of Self- Perception. [online]. Prosinec 2007 [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://www.nobleworld.biz/images/Sabatini2.pdf>

covské dílně na restaurování historických tapisérií ve francouzském Choisy-le-Roi. Od 90. let začala zpracovávat zejména svůj vlastní oděv nebo oděv svých blízkých, který pro ni představoval ideální zdroj vzpomínek a emocí a stal se tak pro mnoho instalací jejím hlavním médiem.

„Oděv je procvičením paměti. Nutí mě zamyslet se nad minulostí: jak jsem se cítila, když jsem měla na sobě tohle? Oděvy jsou jako ukazatele v pátrání po minulosti...“¹⁷

„Louise Bourgeois nikdy své věci nevyhazovala a později právě z nich vytvářela umělecká díla.“¹⁸

Jejími velkými instalacemi jsou *Cells*. Napodobují místnosti, které jsou však místo zdí oplocené mřížovím, což vyvolává spíš než pocit bezpečí pocit úzkosti. Sama Louise Bourgeois popsala *Cells* jako sérii, která vypráví o strachu. Předměty i oděvy umístěné v těchto místnostech jsou opuštěné. Jakoby měly zastupovat nebo připomínat nepřítomné osoby.

Cell (Clothes) – 1996

Každý oděv v tomto „šatníku“ je ukazatelem emocí. Jako většině žen i Louise Bourgeois stačí jediný pohled na konkrétní šaty, aby si vybavila, jak se cítila, když je nosila.

¹⁷ WULLSCHLANGER, Jackie. Louise Bourgeois: The Fabric Works. [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://www.ft.com/cms/s/2/f4b154c2-d6f8-11df-aaab-00144feabdc0.html#axzz2HDs8GHnC>

¹⁸ Flórian Bertold pro Daily Canvas. DAILY CANVAS. 18–19 November 2011 Issue 4 Abu Dhabi Art Edition. [online]. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: http://www.canvasonline.com/images/CanvasDaily/adaf2011/download/adaf2011_CanvasDailyEngIssue_4.pdf

Obr.6. Pohled na „šatník“ Louise Bourgeois

Obr.7. Oděvy ze života autorky

Cell (Black Days) - 2006

Louise Bourgeois vytvořila prostor ohraničený kovovou sítí, do jehož středu umístila několik oděvů z vlastního šatníku. Divák má možnost být voyeur jejich soukromých vzpomínek a stát se tak součástí jejího zkoumání času a dějin.

Obr.8. Cell (Black Days)

3.2 Christian Boltanski

Francouzský umělec Christian Boltanski se narodil v Paříži roku 1944; tedy ke konci druhé světové války a jeho raná dětská léta byla poznamenána okupací Francie nacisty. Židovský původ jeho otce, který byl přinucen se během války schovávat, a vůbec spojení židovské tematiky se smrtí, se později stalo velmi silným motivem jeho tvorby. Christian Boltanski upozorňuje na smrt a pomíjivost a k jejich vyjádření využívá různé prostředky. Jsou jimi nejen fotografie a zvuk, ale i oděv.

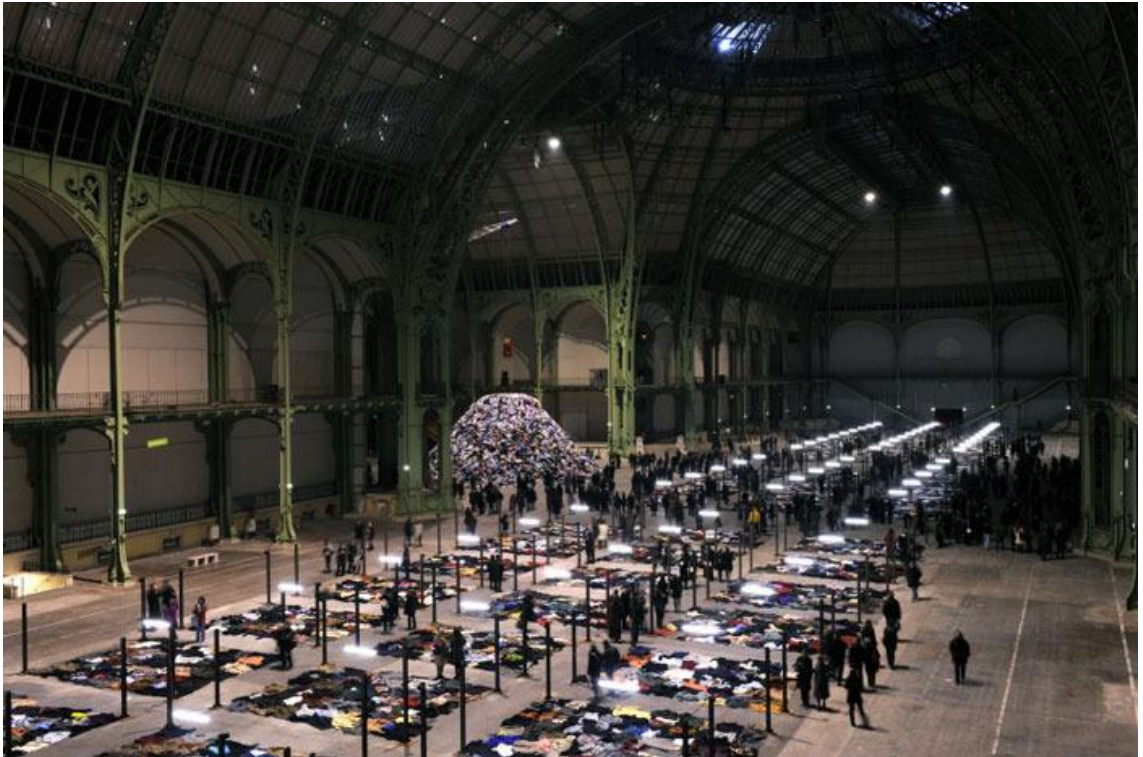
No Man's Land- 2010

No Man's Land je monumentální instalací, která vykresluje zájem umělce o téma smrti, vyjimečnosti lidského života i osudu. Uprostřed výstavního prostoru je umístěna obrovská kupa oblečení, u jehož vrcholu je rameno jeřábu, které připodobněno Boží ruce vždy náhodně nabere pár kusů oblečení a opět je nechá spadnout zpět. Kolem tohoto monumentu jsou rozmístěny další kusy oblečení, které pokrývají podlahu a také pohřební schránky, které dokreslují celou atmosféru.

„Přítomnost nepřítomných lidí je více než citelná. Těžko zde nemyslet na Židy odvečené do koncentračních táborů a poslaných na smrt. Šedý dámský kabát, oranžový svetr, dětská vesta- někteří museli být velmi mladí...“¹⁹

Christian Boltanski však nepotvrzuje tuto jedinou interpretaci výstavy. Každý si v ní může najít svůj příběh. Může také být parafrází na jiné smutné události, nejen na holocaust. V každém případě pohozené oděvy čitelně vyjadřují absenci všech osob, kteří je mohli nosit. Konkrétní příběhy si můžeme jen domýšlet.

¹⁹ BULÁKOVÁ, Martina. Výstava, která vás zasáhne: Christian Boltanski v pařížském Grand Palais. *Idnes.cz/Zprávy* [online]. 20. ledna 2010 [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/vystava-ktera-vas-zasahne-christian-boltanski-v-parizskem-grand-palais-1nm-kavarna.aspx?c=A100119_174823_kavarna_chu>

Obr.9. Pohled na instalaci No Man's Land

Obr.10. Kupa oblečení a rameno jeřábu

3.3 Ogilvy Stockholm

Reklamní kampaň ke zvýšení povědomí o dopadu války v Gruzii na civilisty

Cílem reklamní kampaně od společnosti Ogilvy Stockholm bylo vybídnout veřejnost, aby přispěla na gruzínské uprchlíky. Zástupci reklamní společnosti odjeli do Gruzie a na několika místech, které byly zasažené bombardováním, našli různé předměty, jež dříve patřily gruzínským obyvatelům. Fotografie těchto věcí byly následně vystaveny ve Švédsku.

Mezi fotografovanými předměty byly mimo jiné i oděvy, jejichž vzhled nám jasně sděluje zprávu, příběh, který se stal. Jsou připomínkou skutečné události. Tato kampaň opět dokazuje, že oděv je výborným paměťovým nosičem.

Obr.11. Džíny nalezené v rozbombardovaném bytě ve městě Gori

Obr.12.Reklamní kampaň

Obr.13. Šaty nalezeny v opuštěné továrně v Oseti.

3.4 Oliviero Toscani

Reklamní kampaň pro Benetton, 1994

Jedna z kontroverzních reklamních kampaní pro módní značku Benetton, jejichž autorem je slavný Oliviero Toscani, využívá oděv jako komunikát. Zkrvavená uniforma mrtvého bosenského vojáka je jasným odkazem na válku a současně vybidnutím k míru. Na plakátu stálo: „*Já, Gojko Gago, otec zemřelého Marinka Gagra, narozeného 1963 v Blizanci, bych si přál, aby jméno mého syna i všechno, co po něm zůstalo, bylo použito ve jménu míru. Proti válce.*“²⁰ Stejně jako ve výše zmíněné reklamní kampani od Ogilvy Stockholm, i zde geniální Oliviero Toscani využil schopnost oděvu nést příběh.

Obr.14. Uniforma mrtvého vojáka

²⁰ SODOMKOVÁ, Magdalena. Kde jste sehnal uniformu mrtvého vojáka? Zeptali jsme se reklamního guru Oliviera Toscaniho. *Reflex* [online]. 27.zář 2011 [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/43428/kde-jste-sehnal-uniformu-mrtveho-vojaka-zeptali-jsme-se-reklamniho-guru-oliviera-toscaniho.html>>

3.5 Maison Martin Margiela

„Rád sbírám staré oblečení a dávám jim další možnost žít. Jsou mrtvé, pokud tam jen leží.“²¹

Replica

Od roku 1994 uvádí Maison Martin Margiela každou sezónu malou kolekci s názvem *Replica*, která zahrnuje dámské i pánské oděvy a doplňky. Půvab těchto kousků spočívá v pečlivé a citlivé reprodukci starých oděvů a doplňků, které jsou sbírány po celém světě. Takto vzniklé nové oděvy jsou označeny speciálním štítkem informujícím o místě a období těch původních. Mají tak přidanou hodnotu v podobě příběhu a výborně tak ztělesňují zájem Maison Martin Margiela o emotivní stránku oděvů a doplňků.

Obr.15. Repliky oděvů

²¹ LI, Rocky. The Maison Martin Margiela Reference Guide. *Third Looks* [online]. 14.listopadu 2012 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <<http://www.thirdlooks.com/2012/11/maison-martin-margiela-reference-guide/>>

Obr.16. Štítek s popisem repliky klobouku

Obr.17. Štítek s popisem repliky pánské košile

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 NARRATIVE

Minulé léto jsem na půdě mých prarodičů našla starý zaprášený kožený kabát. Dodnes je v něm ukrytý příběh, který mi babička po mých otázkách vyprávěla. Příběh jsem vykreslila pomocí své závěrečné kolekce.

4.1 Příběh

Děda pochází z rodiny, která měla kdysi velké hospodářství, takže jako jeden z mála vlastnil skútr. Na něm jezdil za babičkou do nedaleké vesnice, kde bydlela. Aby se chránil proti nepříznivému počasí nebo pro případ nehody, oblékal si na jízdu dlouhý kožený kabát. Babička se zmínila, že mu opravdu jednou zachránil život. Bylo po dešti a dědův skútr dostal smyk. Seznámení mých prarodičů se datuje do konce padesátých let a já jejich začínající lásku, která vydržela dodnes, budu mít už navždy spojenou s dědovým koženým kabátem, který byl svědkem těchto událostí.

Obr.18. Na mé přání si děda po více než padesáti letech opět oblékl svůj kožený kabát.

Obr.19. Děda ve svém koženém kabátě

4.2 Filosofie kolekce

Kolekce Narrative vykresluje příběh začínající lásky a její přerod v blízký vztah. Inspirací mi byly pouhé pocity, které ve mně vyvolaly rozhovory s mými prarodiči na téma jejich seznámení a následující svatby. Emoce jako nostalgie, něha, radost a láska. Při vyprávění se najednou vrátili do minulosti a žili ve vzpomínkách, v mládí. Pravděpodobně vše v té době nebylo tak idylické, ale člověk si většinou pamatuje hlavně to pozitivní.

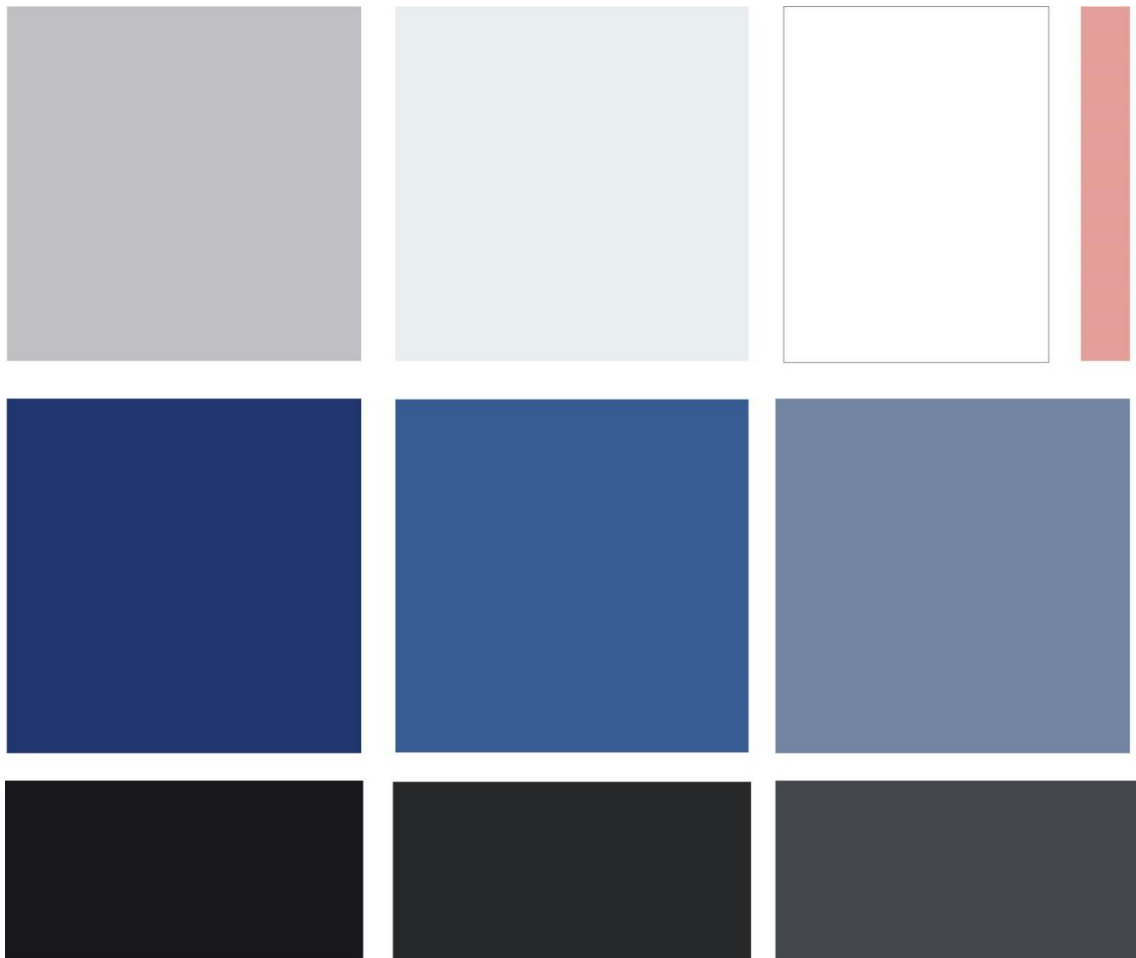
Obr.20. Svatební fotografie prarodičů

4.3 Systém kolekce

Kolekci jsem rozdělila do čtyř částí, kdy v každé jsou dva modely- jeden dámský a jeden pánský. Tyto dvojice už samy o sobě symbolizují vztah dvou lidí. Každá dvojice má pak určité místo ve vývoji lásky. Vývoj lze popsat od seznámení, které je spojeno s určitou naivitou a očekáváním, přes poznávání jeden druhého ke vztahu, který je plný lásky, a kdy se jeden druhému začíná dokonce i podobat, až k odhodlání a vykročení do společné budoucnosti.

4.4 Barevnost, materiály, struktura, forma

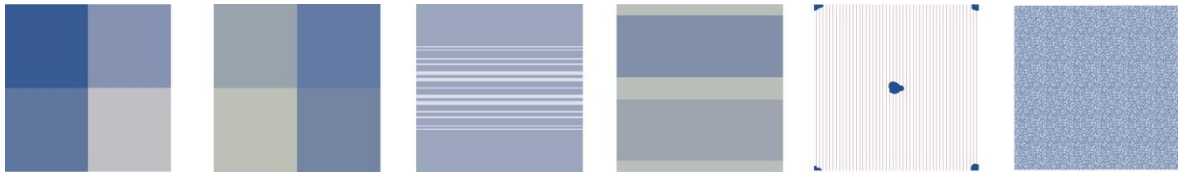
Barevnost celé kolekce odráží výše zmíněné pocity. Významnou barvou je modrá. Objevuje se v tónech od blankytně modré až po ostře modrou. Neutrálními barvami jsou odstíny šedé a bílá. Celou barevnici pak doplňuje růžová barva.

Obr.21. Paleta použitých barev

Z materiálů mám raději přírodní, proto převažuje v kolekci hedvábí, vlna a bavlna. Abych dodržela barevnost a vzory, musela jsem v některých případech, vzhledem k limitovanému výběru, použít i materiály směšové.

Materiály jsou jednobarevné nebo se vzory, které mezi sebou kombinuji. Vybrala jsem proužky, kostku a motiv květu, který jsem dále rozpracovala do 3D podoby. Květy zhotoveny ze vzorovaných materiálů aplikuji na oděvy, souměrně nebo nahodile.

Obr.22. Vzory látek

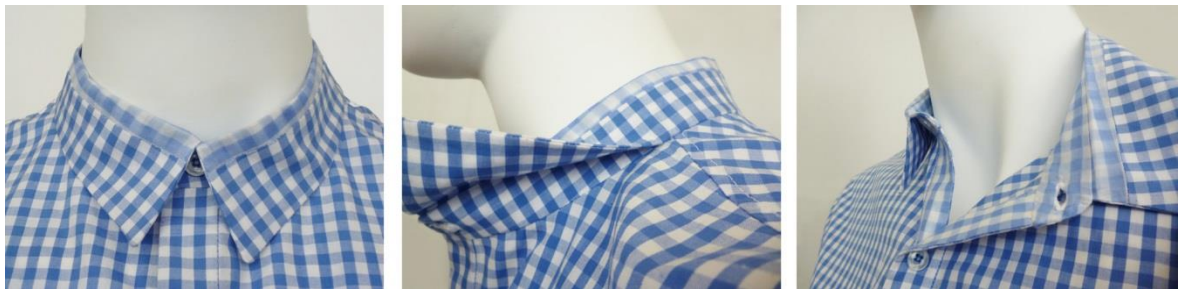

Obr.23. Aplikace květů

Mým cílem bylo vytvořit nositelnou kolekci. Vznikl „šatník“ dámských a pánských klasických oděvů, jako jsou kalhoty, košile, šaty, sukně, kabát. Pánské oděvy jsou ve „slim“ siluetě. Dámské se vyznačují typicky ženskou siluetou i uvolněnou siluetou inspirovanou pánským oděvem nebo zástěrkou.

Klasické, nadčasové kousky mají zajímavé detaily, které jsou stejné pro pánské i dámské oděvy. Límeček košile všitý do průkrčníku zadního dílu, posunutí bočních švů nebo jejich redukce na jeden zadní středový šev.

Hlavním záměrem je kvalitní vypracování, které je odkazem na současnou tendenci navracet se k těmto hodnotám. Důraz kladu zejména na dokonalé zapravování švů. Chci, aby oděv působil dobře nejen z venku, ale i uvnitř.

Obr.24. Detail límečku u pánské košile

4.5 Kresby

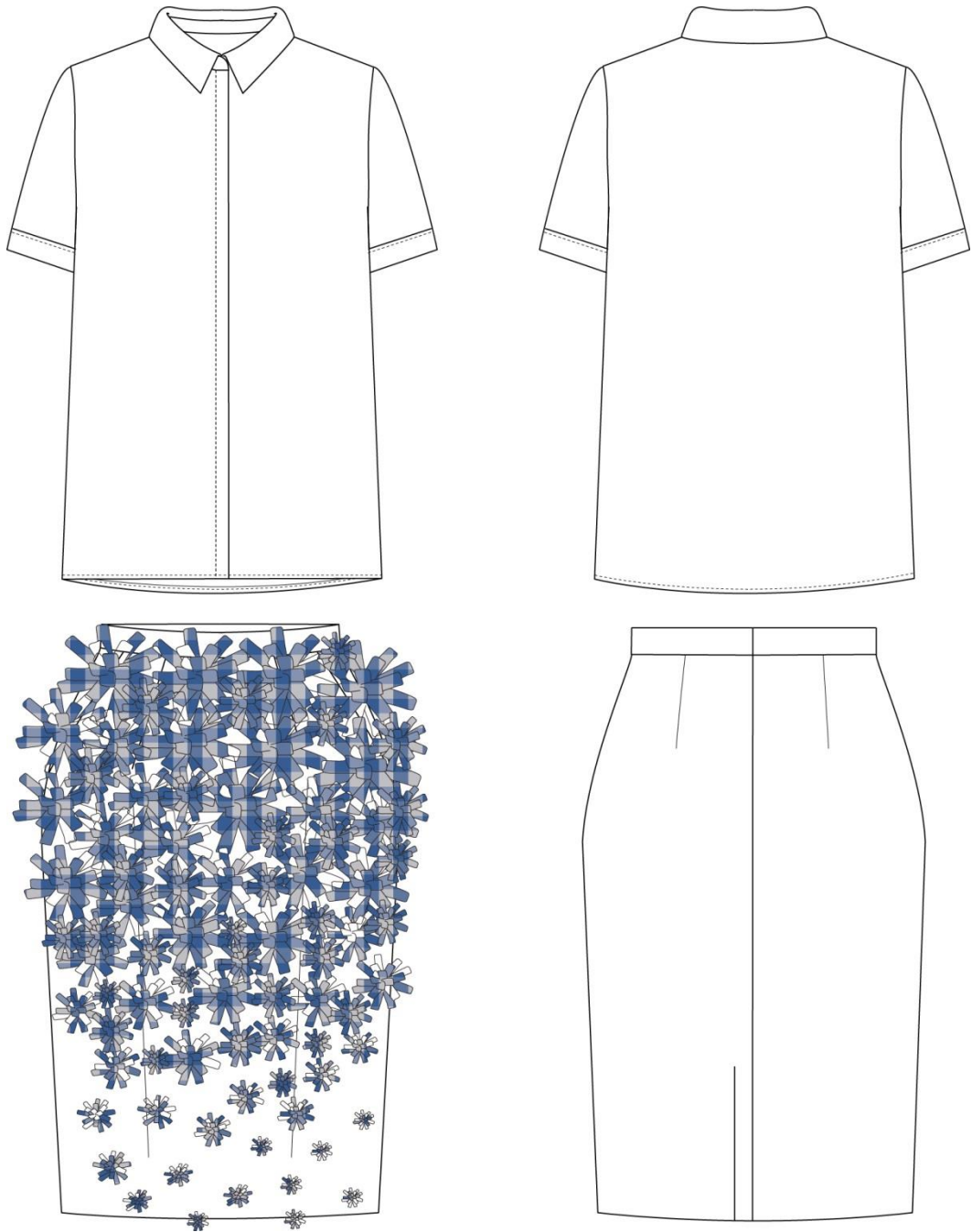
Styl kresby jsem zvolila technický nákres s použitou barevností a vzory. Tento přístup je pro mě velmi čitelný a přehledný. Navíc využívá podobný koncept jako fotodokumentace, tedy záměr nechat vyznít oděvy samy o sobě, bez modelů nebo modelek. Technické nákresy jsem zhotovila v počítačovém programu Adobe Illustrator.

Kresby oděvů již řadím do dvojic, kdy každé přiřazuji název podle toho, co symbolizují v příběhu. Připojuji i popis každého outfitu.

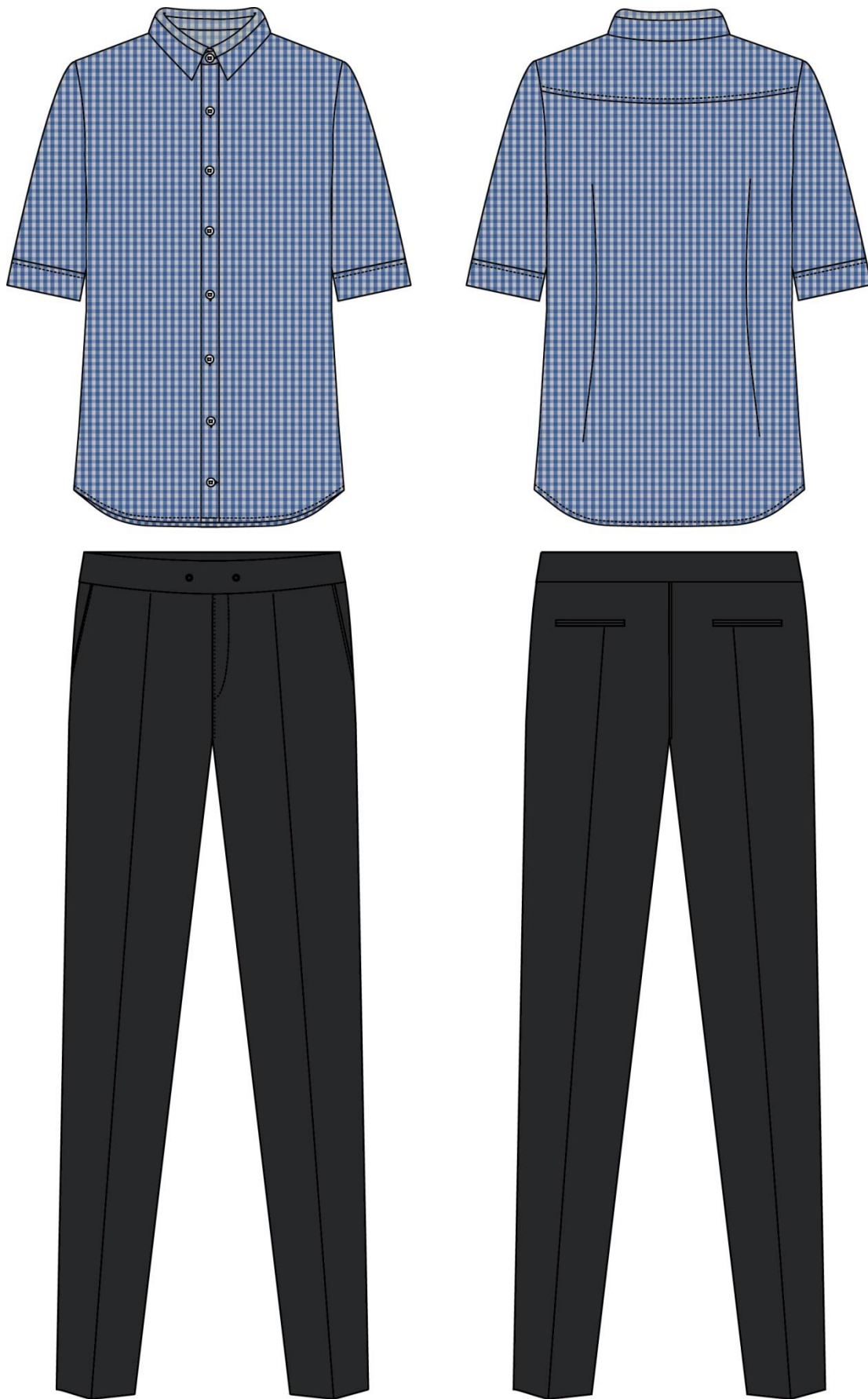
4.5.1 Seznámení

Dámský model se skládá z košile a sukňe. Košile je z bílého hedvábného šifonu, který je v přední části dvojitý, aby nebyl tolik průhledný. Má krátké rukávy, které lze více ohrnout a límeček je všitý v zadním díle průkrčníku. Zapínání je na malé patentky, které jsou skryté. Ke košili patří sukňe z bílé leštěné bavlny, která je na předním díle zdobena ručně šitými květy z dvou odstínů vzorované bavlny. Květy se směrem k pasu zvětšují a zhušťují. Motiv květů a lehký šifon košile má dodat outfitu pocit naivity, mládí a jisté nezkušenosti.

Této asociace jsem chtěla dosáhnout i u *pánského modelu*. Z kostkovaných materiálů, ze kterých jsou zhotoveny květy na dámské sukni, je ušita košile. Objevuje se hlavně tmavší varianta kostkovaného materiálu. Světlejší ji pak doplňuje na vnitřní straně sedla, stojáčku nebo přehybu límečku, u kterého opět používám skrytý detail- všití do průkrčníku zadního dílu. Ke košili patří teplákové kalhoty, které použitým materiálem odkazují na rané mládí, téměř ještě dětství. Stříhově jsou však přizpůsobeny klasickým pánským „slim“ kalhotům.

Obr.25. Dámský model

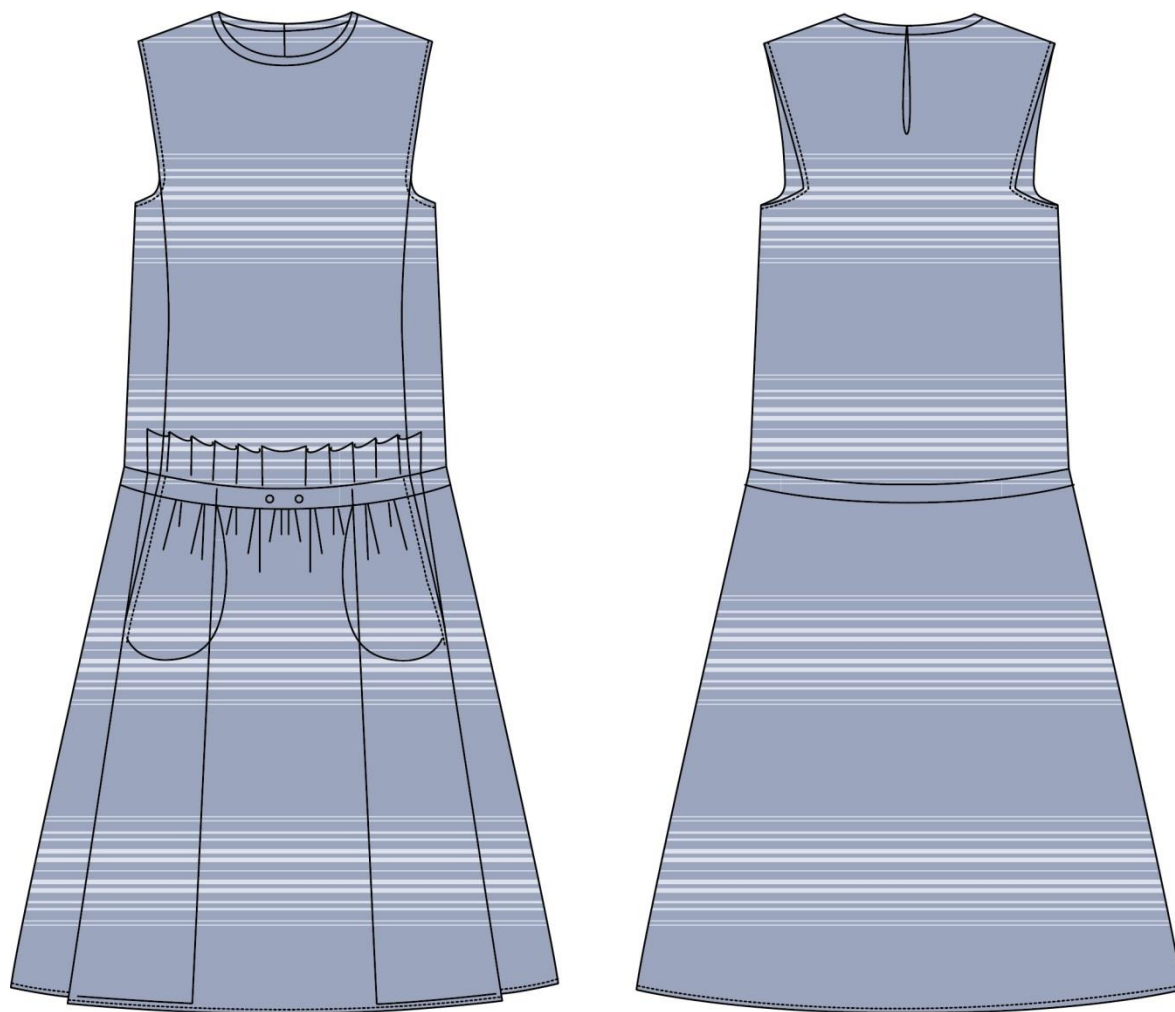

Obr.26. Pánský model

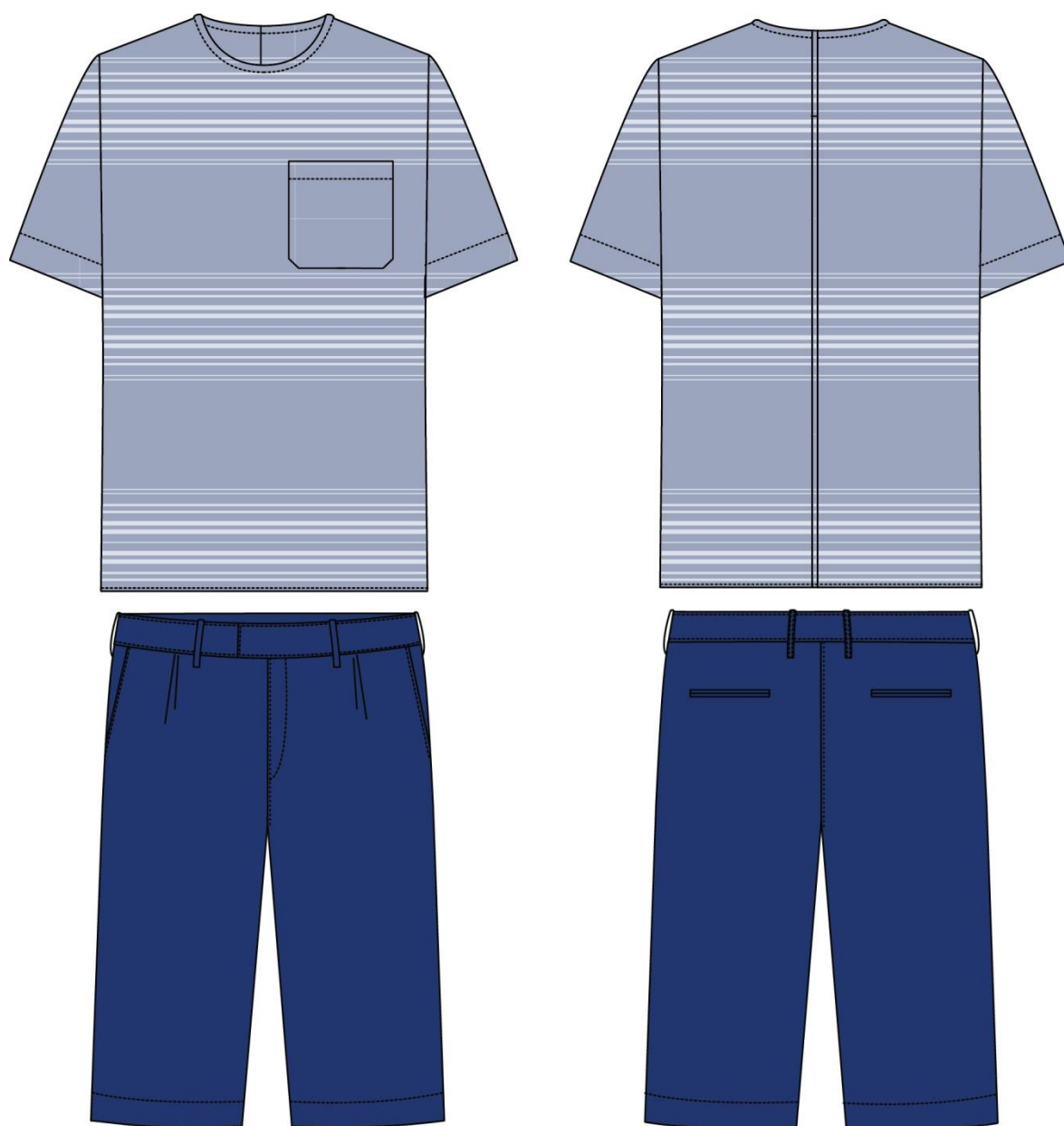
4.5.2 Začínající láska

U této dvojice jsem se snažila o uvolnění, pobláznění. Jako materiál jsem využila lehkou světle modrou organzu s jemným bílým proužkem. U *dámského modelu* jsem vycházela z formy zástěry, která je pro mě, ačkoliv v první řadě praktickým oděvem, oděvem jednoduchým a volným. Boční švy jsou posunuty do předního dílu, kde navazují na našasenou sukni a společně tak evokují zmíněnou zástěrku.

U *pánského modelu* je použitý stejný materiál jako u dámských šatů, a to na volné triko. Jeho boční švy jsou tentokrát redukovány do jednoho zadního středového švu. Pro zvýraznění barevnosti jsem triko zkombinovala se zářivě modrými kratšy nad kolena.

Obr.27. Dámský model

Obr.28. Pánský model

4.5.3 Vztah

Třetí dvojice vypráví opět o lásce, která se v této etapě přerodila do vztahu. Zde jsem použila myšlenku, že se partneři začnou po určité době sobě navzájem podobat. *Dámský a pánský model* je tedy v podstatě stejný. Outfity se skládají z košile a kalhot.

Košile jsou z bavlněného popelínu s jemným proužkem a vyšitými drobnými květy. Pánskou a dámskou košili jsem odlišila pouze ve způsobu použití tohoto materiálu, buď z lícu nebo z rubu, kdy se tak objevuje odlišná struktura. Opět jsem použila detail u límečku a posunula boční švy. V případě dámského oděvu směrem dozadu, v případě pánskému zase naopak. Kalhoty jsou oboje z jemné vlny šedé barvy. V dámské verzi sahají do půli lýtek, pánské jsou klasické délky.

Abych dámskému modelu ponechala přece jen trochu ženskosti, vytvořila jsem z lehké modré organzy opět sukni na způsob zástěrky. Je zavínovací a je zdobena aplikací z 3D květů ze stejného materiálu. Květ u této dvojice může symbolizovat naplnění, rozkvět.

Obr.29. Dámský model, přední díl

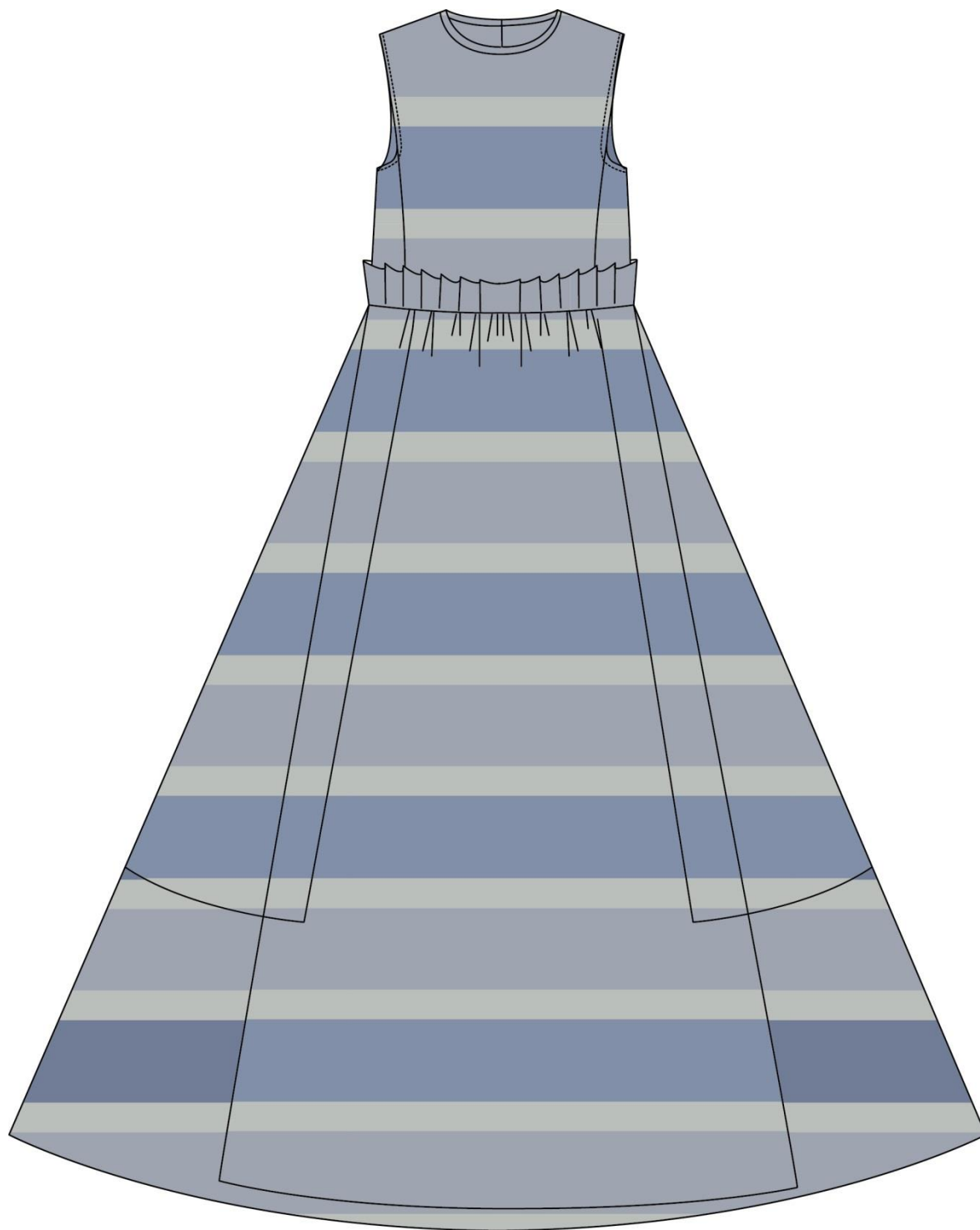
Obr.30. Dámský model, zadní díl

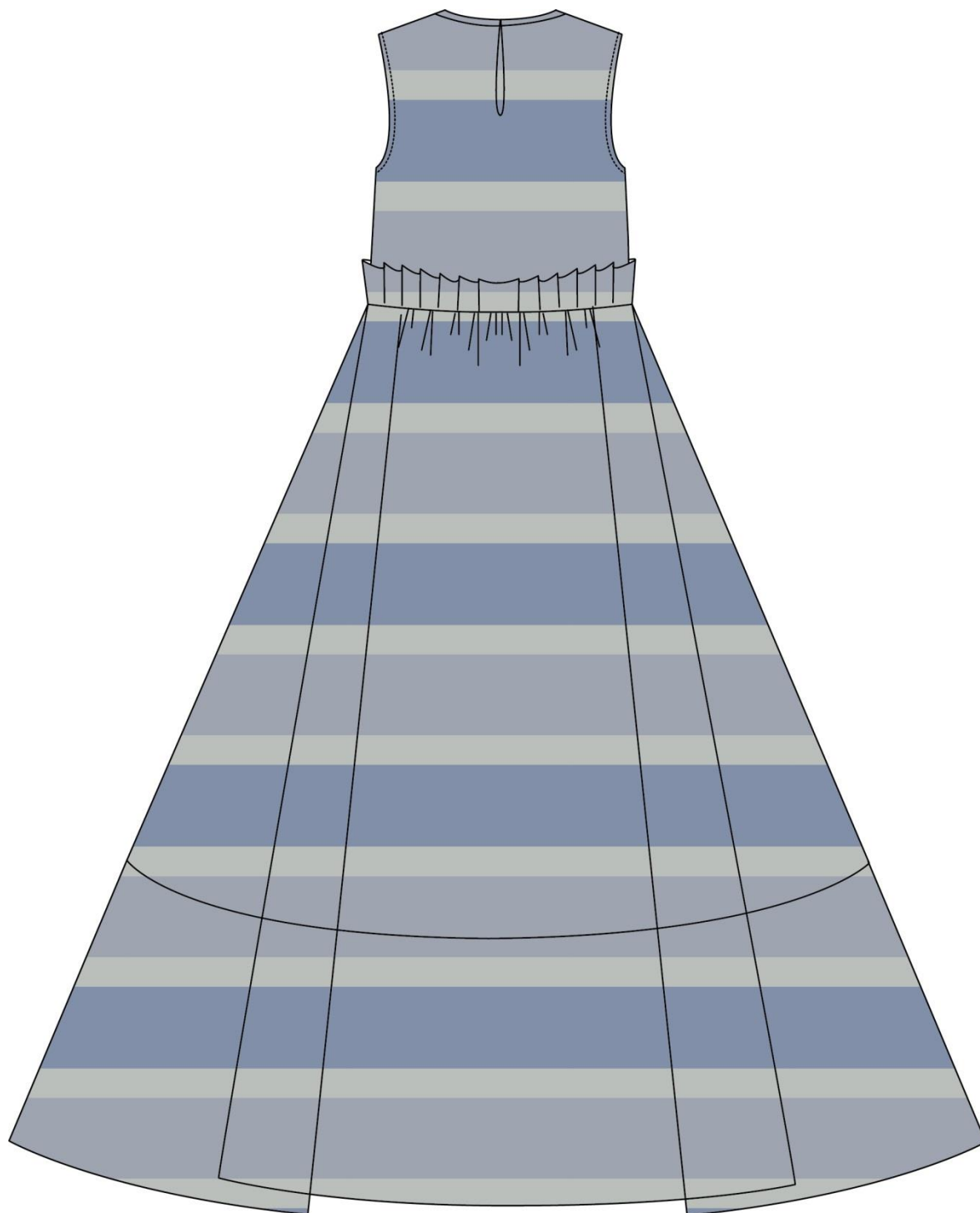
Obr.31. Pánský model

4.5.4 Společný sen

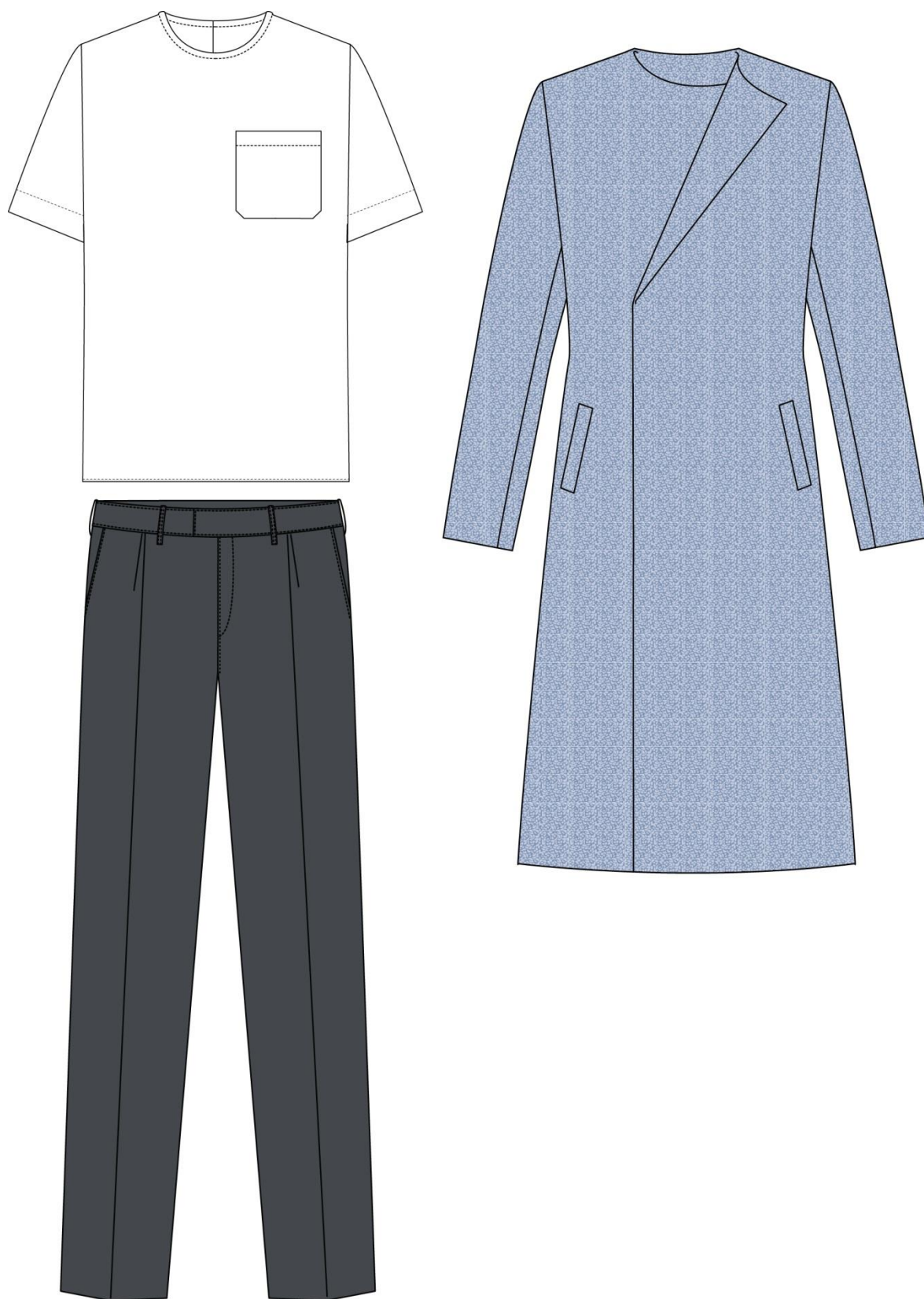
Poslední, čtvrtá dvojice modelů představuje jakési finále. Vykročení dvou lidí do společné budoucnosti a s tím spojená velká očekávání mi evokovala větší formy oděvů. *Dámský model* se svou formou podobá šatům z druhé dvojice (láska), ale ve zvětšeném měřítku. Šaty jsou maximálně volné a sukně se skládá z více vrstev. U *pánského outfitu* je velmi výrazný kabát, jehož střih jsem převzala a upravila z dědova původního koženého kabátu, který mě vlastně k celé kolekci inspiroval. Zminimalizováním a provedením v materiálu s jemným vzorkem jsem dosáhla zcela odlišného vizuálu. Pomyslně je však právě tento kabát symbolickým zakončením a uzavřením mé finální kolekce.

Obr.32. Dámský model, přední díl

Obr.33. Dámský model, Zadní díl

Obr.34. Pánský model, přední díl

Obr.35. Pánský model, zadní díl

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

5 FOTODOKUMENTACE

Konceptem pro zdokumentování mé práce bylo focení bez modelů a modelek. Chtěla jsem zachytit oděvy samy o sobě, jakoby byly živé. Focení proběhlo v ateliéru, kde byla postavena konstrukce, na kterou se oděvy zavěsily. Na výsledných fotografiích nejsou po určených dvojicích, které zmiňuji v kapitole Kresby. Oděvy jsem řadila hlavně podle kompozice, kterou jsem doplňovala květinami, vázou nebo botami. Pro sjednocení vizuálu posloužilo bílé pozadí a bílá deska stolu, umístěná vodorovně s konstrukcí.

Fotografka: Lucía Sekerková

ZÁVĚR

Svůj zájem o oděv, ke kterému máme vztah a pojí nás s ním emoce a příběhy našeho života, jsem během své diplomové práce mohla naplno rozvinout. Dobrými zdroji pro mé mapování mi byly zejména zahraniční literatura a webové stránky, jelikož v České republice zatím mnoho titulů týkající se mého tématu nevyšlo. Podařilo se mi najít spoustu uznávaných umělců, kteří v oděvu vidí také další rozměr a hodnoty a vytváří z něj umělecké dílo, mnoho autorů, kteří svými studiemi rozšířili mé povědomí o tématu a v neposlední řadě renomované módní návrháře podporující velké téma zpomalování módy a návratu ke kvalitě a klasice.

Mým neustálým vyhledáváním a sbíráním informací jsem si vystavěla jakési pozadí a podporu pro mou praktickou část, jejímž obsahem a podobou jsem se zabývala také celý rok. Vytvořila jsem finální kolekci, která svou atmosférou vykresluje příběh a odráží emoce a pocity nového setkání mých prarodičů, které bylo příslibem společné budoucnosti. Velmi si vážím, že jsem alespoň na chvíli mohla nahlédnout do jejich minulosti a stát se součástí krásného příběhu. Doufám, že budoucnost mi přinese mnoho dalších jedinečných příběhů, ať už rodinných nebo neznámých, které bych mohla zpracovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] BRAND, J., J. TEUNISSEN, C. de MUIJNCK a J. ARTS. *Fashion and imagination: about clothes and art*. Arnhem: ArtEZ Press, 2009, 413 s. ISBN 978-90-8910-140-2.
- [2] BLACK, S. *The Sustainable Fashion Handbook*. London: Thames & Hudson, 2012, ISBN 978-0-500-29056-9
- [3] GWILT, A., RISSANEN, T. *Shaping sustainable fashion: changing the way we make and use clothes*. London: Earthscan publications, 2011, ISBN 978-1-84971-242-2
- [4] PICARDIE, Justine. *My Mother's Wedding Dress: The Life and Afterlife*. New York: Bloomsbury Publishing, 2005. 256s. ISBN 978-1596911499
- [5] BARRON, Jeannette Montgomery, James BAROON a Patrick KINMONTH. *My Mother's Clothes: An album of memories*. New York: Welcome Books, 2010. 112 s. ISBN 978-1599620770
- [6] CHAPMAN, Jonathan. *Emotionally Durable Design: Objects, Experiences and Empathy*. London: Earthscan, 2005. ISBN 1-84407-181-2

Internetové zdroje:

- [7] <http://plana.marksandspencer.com/about>
- [8] <http://www.thelifetimeproject.com/about.html>
- [9] <http://www.goodlifer.com/2011/01/tom-ford-slowing-down-fashion/>
- [10] <http://www.nobleworld.biz/images/Sabatini2.pdf>
- [11] http://zpravy.idnes.cz/vystava-ktera-vas-zasahne-christian-boltanski-v-parizskem-grand-palais-1nm-/kavarna.aspx?c=A100119_174823_kavarna_chu
- [12] http://www.canvasonline.com/images/CanvasDaily/adaf2011/download/adaf2011_CanvasDailyEngIssue_4.pdf
- [13] http://www.heimread.com/exhibitions/2011-05-12_louise-bourgeois-the-fabric-works/?view=pressrelease

-
- [14] <http://www.thirdlooks.com/2012/11/maison-martin-margiela-reference-guide/>
- [15] http://www.notjustalabel.com/editorial/the_slow_fashion_movement
- [16] <http://www.guardian.co.uk/lifeandstyle/2010/jul/07/slow-fashion-high-street>
- [17] <http://www.guardian.co.uk/sustainable-business/sustainability-copenhagen-fashion-summit>
- [18] <http://www.utne.com/The-Sweet-Pursuit/Slowing-Down-Fast-Fashion.aspx#axzz2TTBxvXWt>
- [19] <http://www.forbes.com/sites/lydiadishman/2013/04/09/inside-hms-quest-for-sustainability-in-fast-fashion/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.1. Slevový kupón v H&M

Obr.2. Kampaň Marks&Spencer

Obr.3. Ukázky oděvů z knihy My Mother's Clothes

Obr.4. Chris Breward v šále po svém otci

Obr.5. Dai Rees ve své džínové bundě

Obr.6. Pohled na „šatník“ Louise Bourgeois

Obr.7. Oděvy ze života autorky

Obr.8. Cell (Black Days)

Obr.9. Pohled na instalaci No Man's Land

Obr.10. Kupa oblečení a rameno jeřábu

Obr.11. Džíny nalezené v rozbombardovaném bytě ve městě Gori

Obr.12. Reklamní kampaň

Obr.13. Šaty nalezeny v opuštěné továrně v Oseti.

Obr.14. Uniforma mrtvého vojáka

Obr.15. Repliky oděvů

Obr.16. Štítek s popisem repliky klobouku

Obr.17. Štítek s popisem repliky pánské košile

Obr.18. Na mé přání si děda po více než padesáti letech opět oblékl svůj kožený kabát

Obr.19. Děda ve svém koženém kabátě

Obr.20. Svatební fotografie prarodičů

Obr.21. Paleta použitých barev

Obr.22. Vzory látek

Obr.23. Aplikace květů

Obr.24. Detail límečku u pánské košile

Obr.25.-35. Kresby

